

СПОМЕНИ И ДОКУМЕНТИ ИЗЪ БОРБАТА ЗА СЪЕДИНЕНИЕТО.

(Отъ вѣстникъ Д у м а броеве 59 - 64, 1915 г.)

Вѣчно ще се чудятъ историцитѣ на берлинския конгресъ, какъ най-виднитѣ държавници отъ втората половина на деветнадесетия вѣкъ можаха да родятъ едни отъ най-недъгавитѣ рожби, които историята знае. Бисмаркъ и Биконсфилдъ, Андраши и Вадингтонъ, Солзбери и Корти, слѣдъ дълги родилни мъки наложиха на Горчакова и Шувалова едни недоносчета, които ще останатъ паметни по своята кекавостъ и краткоживненостъ. Влачи наистина 35 години своето жалко съществуване възстановената ужъ Европейска Турция. Но галената раг excellence дъщеря на берлинскитѣ мъд्रेци Източна Румелия не можа и толкозъ да хароса. Тя почти не годиняса. Почина като Източна Румелия още въ първата година на своя кратъкъ животъ. Прѣроди се въ Южна България. И прѣвратътъ на 6 септември 1885 година стана безъ кръвъ и безъ сътресения, защото побългаряването на многоезичното чедо на берлинския договоръ се извърши още въ 1879.

Какъ стана това побългаряване, азъ подробно описахъ въ моитѣ спомени отъ оная историческа борба, обнародвани въ Периодическо списание книга LXV, 1904. Тукъ нѣколко думи само ще бждатъ достатъчни, за да се изтъкне всичкото значение на мирната побѣда, нанесена при оная борба.

* * *

Когато прѣзъ зловѣщия мѣсець юли 1878 ние въ Пловдивъ се научихме, че оная области на България, които възстанаха и почти изключително пострадаха прѣзъ 1876 и 1877 г., се отдѣляха отъ княжеството и се правѣше отъ тѣхъ отдѣлна провинция подъ прѣката властъ на Абдулъ Хамида, ние оста-